Med detta nummer följer till våra prenumeranter Bilaga N:o II, innehållande för piano: *Elegisk Romans* af P. Tschaikowsky, *Vårfröjd* af Aug. Reiser, *Kärleksbikt*, efterlemnad sång af Franz Schubert (med svensk text).

N:o 11. | Redaktör och utgifvare: **FRANS J. HUSS.** Expedition: Olofsgatan 1 (Hötorget 6,) 1 tr. upp öfv. gård. | Stockholm den 1 Juni 1889. | Pris: Helt år 5 kr., Lösn:r 25 öre. Annonspris: 10 öre petitraden. Bilaga 1: 80 öre. | Årg. 9.

Till

Arvid Ödmann

vid hans återkomst till vår operascen.

Till Sveriges första scen välkommen åter!
Som konung, likväl ej blott »för en dag»,
På nytt igen du der dig hylla låter,
Din kungaspira der nu återtag;
Låt sångens vänner efter saknad lång
Få glädjas åter af din sköna sång.

En hvar sin älskling går hon nu till möte
Med modersstolthet och med modershopp
Att sluta dem uti sitt trogna sköte
Och deras framtidslycka bygga opp.
Hon ser i framtidsdröm en ädel här,
Som högt den svenska sångens fana bär.

Välkommen åter! hon till helsning bjuder
Den sångare hon alltid haft så kär.
Till scenen, der din stämma åter ljuder,
Ett eko tusenfaldt den helsning bär
Från dem som längtat att dig höra få
Igen som ***Zephoris*** *och* ***Romeo.***

Välkommen åter till din fiskarhydda
Och till den strand, som fordom var din verld!
Du hade den ju kär i dagar flydda,
Så lycklig vid det gamla hemmets härd;
Du på dess strand din högsta önskan skref;
Din önskan fyldes upp: du konung blef.

Från oss du gick att nya lagrar skörda
Hos våra fränder bort vid Sundets strand,
Hur gerna ville strax vi återbörda
Vår sångardrott till eget fosterland,
Men svenska sånggudinnan i sin borg
För ovisst öde drabbad stod af sorg.

Af nytändt hopp hon åter börjat andas;
För tredje Gustafs ärorika scen
Tycks nya dagar utaf lycka randas,
En konstens framtid utan vank och men.
Nu glad med öppnad famn hon tryggt kan mana
De bästa krafter svärja hennes fana.

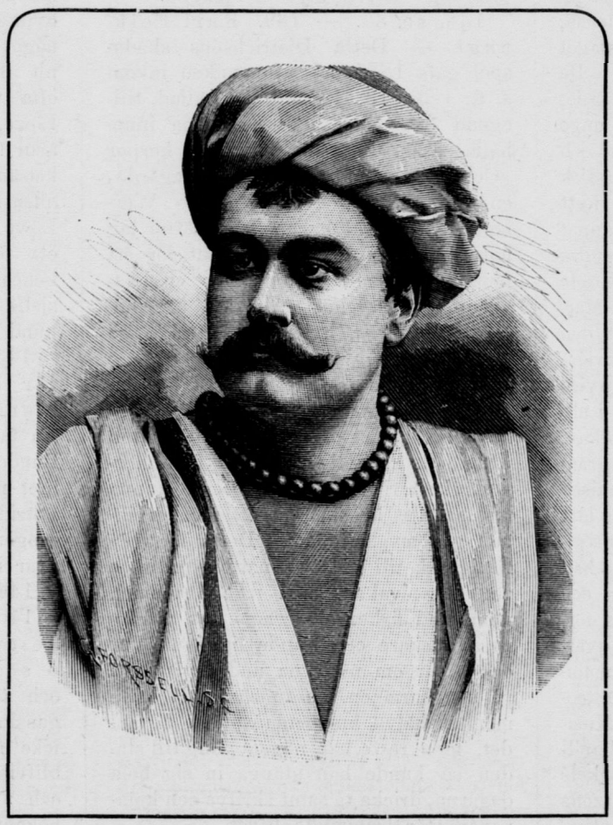

Arvid Ödmann
såsom Zephoris i »Konung för en dag».

Välkommen, och ett tack för gamla tider,
Då vid vår scen du var så troget fäst,
Och när du vänder åter dit omsider,
Kom ej till oss som främling och som gäst.
Må du på nytt med denna införlifva
Din ***Faust, Lohengrin*** *och* ***Almaviva.***

Det konstens fält, som bar din första lager,
Ännu dig nya, rika skördar bär,
Låt se att der ditt konstnärshem du tager!
Den hjertats hyllning, som du vinner der,
Hvart hän i vida verlden än du drager,
Helt visst den bästa lyckan dig beskär.

—*s* —*s.*

***Detta nummer** meddelar till helsning åt vår värderade sångkonstnär Arvid Ödmann, som efter att under två spelår ha varit anställd vid Köpenhamns kgl. teater nu återvändt till fäderneslandet och gästar vår operascen, hans porträtt såsom Zephoris i »Konung för en dag», hans populäraste rol. Detsamma har jemte hans biografi förut varit synligt i Sv. Musiktidning 1887 n:o 1; tiden har emellertid varit för knapp till införande af ett annat porträtt af honom.*

***Musikbilagan II för detta år** har icke lyckats tillegna sig någon svensk tonsättning; vi hoppas dock att våra prenumeranter skola blifva nöjda med valet af stycken. Denna bilaga är afsedd att läggas in uti bilagan I, sålunda tillökande årets Musikalbum.*

August Södermans manuskriptsamling.

Anteckningar af *A. L.*

(Forts.)

133. Pièce de salon för piano. 134. Nocturne. 156. Feuillets d'album. 168. Pianostycke. 175. Grande polonaise. 176. Zigenarpolka. — Allt ungdomskompositioner för piano, eller rättare barndomskompositioner, ty Södermans allraflesta pianostycken äro skäligen puerila och tillhöra säkerligen tiden före 1850. Dessa bestå dels i danser, dels i salongsstycken af det på den tiden moderna, ytligt sentimentala och briljanta slaget à la Osborne eller Badarzewska. De senare hafva i allmänhet föga värde, och röja på sin höjd hos den unge komponisten sinne för klangfyllnad och lifliga figurer samt en viss pianistisk färdighet. Tre »pièces de salon» i ett häfte trycktes i Helsingfors, ett annat föreligger i prydlig röd skrift; andra stycken heta »Nuits d'été», »Etude melodique», »Souvenir de l'opera Martha» o. s. v.; värdefull är endast den förtjusande melodien till »Chant varié», som sedan användes till en vaggvisa (se 128). Bättre och friskare är i allmänhet dansmusiken (»Alvinapolka», »Brefbärarpolka», en »Marsche grandioso», ofvannämda »Grande polonaise» etc.), som ännu mycket väl skulle låta höra sig. — På tal om Södermans tidigare studier må här nämnas, att han spelade utom piano äfven violin och oboe, och att flere häften af hans första öfningar i harmonikurs finnas qvar, det ena dateradt 1847. Dessutom finnas bland hans qvarlåtenskap flere teoretiska arbeten, såsom Marpurgs Musicalische Setzkunst (1757) och Abhandlung von der Fuge (1806), Forkels Theorie der Musik (1777), Fritzens Anweisung wie man Claviere etc. stimmen könne (1780), Vierlings Generalbasen (Öfvers. 1821), Marx Chorschule (1860) samt afskrifter af Kirnbergers Kunst des reinen Satzes och Albrechtsbergers Anvisning till Composition, äfvensom en högst kuriös, fransk lutebok med årtalet 1699. Att döma af en lista på utlånta böcker i en anteckningsbok från 1858, synes S. äfven hafva egt Berlioz' instrumentationslära, Wagners Oper und Drama, Hanslicks Vom Musikalisch schönen m. m. — så han tycks ingalunda hafva saknat teoretisk bildning i sitt fack.

135. Festmarsch för piano, Sthm 30 april 73. — Två skisser med samma datum. Det är den bekanta kröningsmarschen, i nyare tid mest känd genom hr Heintzes orgelarrangemang. Den uppfördes på Stockholms stads bal för deras majestäter och trycktes för piano hos A. Lundqvist.

136. Vid riksgränsen. — Tillfällighetsstycke, likaledes i anledning af kröningen, gifvet på Stora teatern 12 maj 73. Musiken, ursprungligen ämnad för Wetterhoffs »Norgabruden», utkom i klaverutdrag hos Elk. & Sch. och innefattar en springdans (hämtad ur Marsk Stigs döttrar), klockarens, soldatens och Elsas visor samt en polska.

137. Folkvisor för mansröster, sept 1865. — Utkom s. å. hos Elk. & Sch. och tillegnades Stockholms skarpskytteförening. Omfattar åtta folkvisor, harmoniskt behandlade, hvaraf i synnerhet »Tänker du att jag förlorader är» och »Före rider bruden så vacker och ung» blifvit mycket sjungna.

138, se, 35. — 139. Karl Folkunge. — Detta Dietrichsons skådespel gafs 1874 och af musiken inkom s. å. i Ny Ill. Tidning en ballad, tillegnad W. Lundvik. Skisserna innehålla dess utom en kör med harpor »Och der går dans uppå borgagård», en dito i folkton »Fröken Adelin», Werners romans till harpor »Så sätter jag hornet till min mund», samt för ett nummer »katolsk orgelmusik» en hänvisning till stycket »Andakt» ur Almqvistfantasierna, hvartill vi återkomma (se 152).

140. Toast, en sång vid bålen. — Manuskriptet för blandad kör, mycket hastigt skrifvet, bär påskriften »Eknö d. 21 juli 1867 kl. 6 på morgonkulan». Man skulle deraf kunna tro, att det är skrifvet efter en i rummel genomvakad natt. Detta lär vara riktigt så till vida, att natten verkligen var genomvakad, men icke i rummel, utan med fiske. Söderman var passionerad fiskare och kunde ligga ute i ur och skur om nätterna under vistelsen på sommarnöjen. Han säges då i allmänhet hafva komponerat föga på landet, men reste han någon gång till staden så kunde han stänga in sig hela dagarna, dricka té samt skrifva och komponera för brinnande lifvet.

141. Tscherkessisk dans, Sthlm jan. 1871. — Utkom hos Hirsch 1880 för 2 och 4 händer. Ursprungligen skrifven för piano, stråkar och tamburin, lär denna komposition allra först vara koncipierad, icke 1871, utan redan före första utrikesresan, enligt uppgift af hr Arlberg, som 1855—56 bodde tillsammans med Söderman och såg hans arbeten från den tiden komma till. Äfven Tannhäuser lär varit påbörjad före utresan.

142. Den svarte riddaren, klaverutdrag med tysk och svensk text. — Något särskildt klaverutdrag finnes ej qvar i samlingen, deremot en orkesterskiss, hvilken i likhet med det klaverutdrag som 1886 utgafs af Huss & Beer, har endast tysk text, och är signerad Stockholm 15 mars 1874. Efter dess tydliga instrumentantydningar har orkesterpartitur blifvit utskrifvet af J. P. Carstensen, så att stycket kunde gifvas i sin afsedda form af O. D. 1887. Ludvig Norman har först fäst uppmärksamheten på detta arbetes värde och likstält det med Tannhäuser och Qvarnruinen. Och i sanning, hvilka betänkligheter man må hysa mot den deklamatoriska sånggenren, så kan man ej annat än rysande beundra den genialiska skildringen af dödens kalla grymhet och sätta Södermans Schwarze Ritter långt öfver Schumans »Vom Pagen und der Königstochter», hvilken dock tydligen ej varit utan inflytande på den förra. Bland Södermans qvarlåtenskap återfans så väl nämda ballad af Schumann som ock dennes »Neujahrslied», och Schumann är också nästan den ende, med hvilken Söderman i sina ballader har något gemensamt, hvaremot jag ej funnit det ringaste samband med den så ofta nämde och öfverdrifvet berömde Löwe, hvilken i jemförelse med Söderman förefaller mig som en simpel» Bänkelsänger». Möjligtvis är det på någon offentligen gjord sammanställning med Löwe som Söderman syftar, då han i ett förut citeradt, humoristiskt brefkoncept yttrar med fullt berättigad sjelfkänsla: »Jag är hällre en lefvande hund än ett dödt 'Löwe'».

143. Das Heidelberger Fass, för basröst med manskör. Coblenz 3 aug. 1869 kl. 4 e. m. — En tacksam dryckessång, tryckt af A. Lundqvist 1882. Refrängen »Vi kunna litet nog begära» erinrar om Södermans »Stridssång» i Hedenblads »Studentsången«, hvartill manuskript ej finnes qvar i samlingen.

144, se, 22.

145. Signelills färd, text af Josephson. Tydlig skiss, diger, 5 scener. — Detta *mycket märkliga* och äfven i sitt fragmentariska skick ganska omfångsrika arbete hör till de icke få af Söderman, som hittills förblifvit *alldeles okända*. »Zigenaren» och »Harald och Anna» äro åtminstone bekanta genom spridda nummer, inlagda annorstädes, och »Per Gynt» utkommer i fullständigt klaverutdrag. Vi hoppas

att det senare äfven må beskäras Signelill, ty det kan endast vara en tidsfråga, när åtminstone fyra af dess fem scener komma att uppföras, vare sig i afsedt skick, med orkestrering utskrifven efter skissen, såsom »Svarte riddaren» och »Hjertesorg», eller med piano (hvarvid andra scenen torde böra arrangeras för fyra händer). — Första scenen utgöres af ett samtal mellan vikingar, stadda på färd till Österlandet och deras höfding Östen, hvilken berättar, att han längst inne i fjorden, der de för tillfället ankrat, upptäckt en gammal borg, i hvars inre en skön flicka satt och sjöng för sin gamle fader om Hvite Krist, samt uppmanar dem att hjelpa honom röfva denna flicka, hvartill de genast äro villiga. Detta stycke är enkelt, men konseqvent och karakteristiskt hållet, med halft deklamatorisk melodi. Södermans förkärlek för qvintföljder kulminerar här i fanfarer sådana som dessa (ett motstycke till de kromatiska i Svarte riddaren):

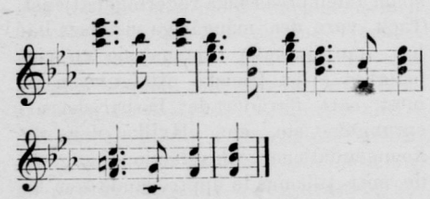

Denna scen räcker enl. påskrift i 10 minuter. — Andra scenen är ett alldeles briljant orkesterstycke, målande vikingarnes nattfärd på fjorden. Från det föregående upptages och fasthålles ständigt ett motiv i qvint- och oktavsprång, hvilket erinrar om riturnellen i visan »Prinsessen» (Digte og Sange) och målar nattlig stämning och vattenstänk lika illusoriskt som tredje aktens introduktion i »Aida». På denna stramalj utbreda sig här och hvar diverse romantiska, nattligt obestämda ljud, såsom blåsackord, kromatiskt mummel i kontrabasarne, piccolaskri, de nyss beskrifna qvintfanfarerna, en krigiskt triumfal melodi i mäktiga messingsharmonier o. s. v., tills alltsammans förtonar i några pizzicati. Det hela är med ett ord något utomordentligt och skulle blifva ett tacksamt konsertnummer, om någon skicklig instrumentör ville skrifva ut partitur efter de rätt utförliga orkesterantydningarna. — Detta nummer varar blott 3 minuter, och torde således visserligen hälst gifvas tillsammans med följande scen, som i en dialog mellan den sköna flickan Signe och hennes fader Gullebrand afhandlar, hurusom Signe söker öfvertyga fadern om kristendomens företräden framför den gamla asadyrkan, den fadern likväl håller fast vid. Signes mera veka parti, omgifvet af harpa, kontrasterar väl mot Gullebrands kraftiga deklamation med basuner och pukhvirflar. Särdeles hänförande är slutet af Signes parti, med ett motiv hemtadt ur Harald och Anna (se 10), hvilket andas samma religiösa »vigning» som Elisabets bön ur Wagners Tannhäuser. Numret varar 18—19 minuter och afbrytes plötsligt, men genom några takters arrangemang skulle den följande, fjerde scenen lätt kunna attackeras. — Denna fjerde scen skildrar en elflek, med fruntimmerskör och alla nödvändiga orkesterapparater, stämningsfullt inledd och afslutad genom Signes röst i fjerran som sjunger om sin älskade Anild, samt i midten afbruten af en nunnekör ur ett kloster. Således, som man lätt kan ana, ett högst tacksamt konsertnummer. Det tager 7 minuter och är signeradt Dresden 6 sept. 1869. Femte scenen är endast ett kort fragment och kan således ej uppföras. Den innehåller Signes borträfvande genom vikingarne. — Man måste med textförfattaren lifligt beklaga, att detta arbete ej vidare fortsattes, då det skulle blifvit ett af Södermans mera betydande. Af ett bref till Josephson skulle man tro att äfven åtminstone början af nästa afdelning, orientalisk kör med dans, blifvit färdig, men deraf fins intet spår. Fortsättningen spelar nämligen, enl. textförfattarens benägna meddelande, i Österlandet, dit Signe blifvit medförd och der hon får en rival i Virasma, som älskar Östen. Signes vänner, som följt röfvarena, anfalla dem här, och hennes trolofvade Anild återeröfrar henne och för henne tillbaka. Vid hemkomsten i sista afdelningen har hennes fader blifvit kristen, men äfven förlorat sin syn, den han dock återfår straxt före sin död, då han välsignar de älskande.

Våra operaförhållanden.

Till dessa räkna vi äfven teaterkonsortiets verksamhet och hvad som står i sammanhang dermed, och kunna då inrymma att i konselj den sista maj tillåtelse meddelades för konsortiet att utgifva och försälja ett premielån till nominelt belopp af 10 millioner kronor. Bland lånevilkoren stipuleras: att lånebeloppet fördelas i 500,000 obligationer å 20 kr. hvardera; att amorteringen börjas året näst efter det, då emissionen eger rum och fullbordas inom 57 år; att minsta beloppet hvarmed obligation inlöses, utgör 30 kronor, högsta vinstbeloppet utgör 40,000 kr.; att så länge sammanlagda beloppet af de vinster, som enligt amorteringsplanen skola på en och samma dag utlottas, öfverstiger 100,000 kr., minst 50,000 kr. skola utlottas i smärre vinster ej öfverstigande 1,000 kr.; när det belopp som i vinster utlottas nedgår under 100,000 utgår minst en tredjedel deraf i dylika smärre vinster; att obligationernas emissionspris ej må öfverstiga 22 kr. 50 öre för hvarje obligation; att obligationerna säljas i partier till nominelt belopp af högst 5.000 kr. för hvarje köpare och hålles till salu å de betydligare bankorterna i riket. Lånet får på fastställda vilkor redan nu qvitteras och »framläggas till teckning», som börjar den 5:te d:s. Kontant liqvid erlägges vid teckningen. Utlottningarna börja 1 maj nästa år, då flere större vinster dragas, den största på 40,000 kr. och derefter vinster på 25, 15, 10, 5 och 1 tusen kr.; öfriga lottade obligationer utfalla med 30 kr.

Teaterkonsortiet konstituerade sig och antog stadgar på ett sammanträde d. 20 maj samt antog till sin sekreterare v. häradshöfding H. Billing.

Om sjelfva operabyggnaden, ritningstäflan till densamma och planen derför har man ännu icke något att förmäla; undersökning af grunden å tomtens obebygda del har börjats. Allmänna meningen i hufvudstaden är emellertid, att den oförnuftiga planen att trots terrängförhållandena lägga scenen åt Gustaf Adolfs torg bör frångås, äfvensom att det är en löjlig småaktighet att fästa sig vid nu varande fasadens bibehållande för blotta symmetriens skull med det lilla palatset midt emot, hvars fortvaro i samma skick som nu omöjligen kan för sekler, kanske knappast decennier garanteras. Vi ha också hört allmänna åsigten vara den, att vid en nybyggnad butiker åt Arsenalsgatan och Gustaf Adolfs torg på ömse sidor om hufvudingången till operan från detta torg, samt operarestaurationens förläggande åt Norrström vore det i alla afseenden och ej minst för teaterns ekonomi fördelaktigaste.

Beträffande operaverksamheten för nästa spelår ha vi hört att densamma sannolikt kommer att fortsättas under samma goda energiska ledning som nu, ehuru kanske ej på nuvarande ledarens risk. En sådan ledning är emellertid behöflig, ty man har allt för litet lofvande erfarenhet från såväl främmande länder som från vårt eget om framgången till verkligt bästa för såväl teatrar som teatersujetter af artistkonsortier, hvilkas sammanhållning naturligt nog aldrig kan vara nog fast och säker.

Preussare eller svensk?

(Ett stycke musikaliskt antigermanisk kulturbild.)

I en liten krets af »teaterfolk» satt Conrad Behrens, vår gamle välkände sångare, härom dagen och förtäljde en ytterst pikant interiör ur sitt mångskiftande konstnärslif, nemligen om sin korta sejour i Paris. Säkerligen har en svensksjungande sångare aldrig varit med om så märkeliga saker som han vid detta tillfälle omtalade, hvadan jag här med hans tillåtelse ber att få i tryck återgifva hans intressanta skildring som jag skyndade att uppteckna och som ju kan hafva sin auktalitet

för dagen, nu då hela verldens uppmärksamhet är riktad på verldsstaden vid Seinen.

Och dermed låter jag honom taga till ordet.

* * *

»På hösten 1886 — jag var då anställd vid tyska operan i Rotterdam — fick jag ett bref från den berömde musikern Charles Lamoureux i Paris, med förfrågan om jag skulle vara hugad att på våren året derpå i Paris sjunga kungens parti i 'Lohengrin',*) en roll i hvilken Lamoureux några år förut hade hört mig på italienska operan i London. Han skref vidare i sitt bref att om jag reflekterade på anbudet, så önskade han att jag snarast möjligt måtte komma till Paris för att träffa närmare aftal med honom.

Jag efterkom hans önskan och begaf mig en af de första dagarne af december till den franska hufvudstaden, sedan jag dock först af svensk-norske generalkonsuln i Amsterdam Egidius förskaffat mig ett pass, som legitimerade mig som *sujet suédois* (svensk undersåte).**) I Paris blef jag på det vänligaste emottagen af den berömde orkesteranföraren och hängifne wagnerentusiasten Lamoureux.

Efter några korta preliminärer anhöll han att jag måtte sjunga något för honom. Detta skedde med den framgång att Lamoureux utropade: »*Ah! vous êtes mon roi!*» (Ni är den konung jag söker!). Han uttryckte vidare sin belåtenhet öfver lättheten, hvarmed jag behandlade franska språket och frågade till slut litet hemlighetsfullt: *vous n'êtes pas Prussien?* (»Ni är väl inte preussare?»). Jag skyndade att taga fram mitt pass, och dermed voro alla nationella betänkligheter undanröjda. Det blef öfverenskommet att jag redan samma dag på eftermiddagen skulle sjunga med orkester i den stora Edenteatern, å hvilkens scen »Lohengrin» skulle göra sin debut i Paris. Lamoureux ville nemligen öfvertyga sig om min röst räckte till för den stora lokalen. Profvet utföll gynsamt, och L. och hela orkestern applåderade.

Jag underskref härpå kontraktet, enligt hvilket jag under april 1887 skulle kreera kungen i »Lohengrin» mot ett honorar af 8,000 francs för 10 representationer. Redan dagen derpå hade le Figaro en notis om mitt engagement. »Hr Behrens» — tillade tidningen artigt — »en landsman till fru Christine Nilsson, är i besittning af en af de vackraste basröster». Jag återvände till Rotterdam, der jag hade min verksamhet, lärde mig rolen på franska och inträffade så åter i Paris den 1 april 1887.

Repetitionerna på scenen togo sin början redan samma dag. Ehuru jag varit med om »Lohengrins» uppförande såväl i Berlin som i London, så öfverraskades jag dock af de storartade sceniska och dekorativa anordningarne här samt de förträffliga körerna. Bland solisterna utmärkte sig främst *Ernest van Dyck*, en ung talangfull belgare, med en präktig stämma och en utomordentligt tilltalande apparition. Han skulle sjunga Lohengrin (han har sedermera med stor framgång utfört Parsifals parti i Baireuth). Repetitionerna fortgingo med största ifver både för- och eftermiddagar, ja, mången gång till sent inpå natten. Lamoureux var som i sjunde himmelen och den lille korpulente mannen riktigt strålade af förtjusning när han fick svänga sin långa taktpinne till Wagners herrliga musik.

Operan skulle, så var åtminstone ursprungligen bestämdt, gå af stapeln den 16 april, men genom alltför minutiösa repetitioner blef premièren allt mer och mer framskjuten. Men detta blef operans olycka. Ty när man hunnit in i medlet af april inträffade på fransk-tyska gränsen den ledsamma affären med Schnebele, hvarigenom antipatierna mot Tyskland fingo ny näring. I Paris betraktade man denna affär snart sagdt som en *casus belli*.

Snart började i revanchepressen energiska stämmor höja sig mot Lamoureux, hvilken vore nog obetänksam och glömsk af kärlek till den nation som fostrat honom att vilja på en fransk scen, i hjertat af Frankrike framföra ett verk af en man, som om fransmännen fält ett sådant uttryck som att de voro *une nation des singes* (en nation af apor.) Tonen i revanchepressen blef för hvarje dag hetare och fiendtligare mot Lamoureux. Man kallade honom förrädare, fosterlandsfiende, *Prussien* etc. Situationen vardt allt mera kritisk.

Jag för min del var fullt och fast öfvertygad om att det skulle komma till våldsamma uppträden, derest »Lohengrin» verkligen blefve uppförd. Men Lamoureux var icke den som tappade modet. Han ville icke vika en tumsbredd från det mål han satt sig före. Man hade nu hunnit så långt som till generalrepetitioner i kostym. Efter en af dem kom Lamoureux till mig, omfamnade mig och uttryckte sin tillfredsställelse öfver mina prestationer, men yttrade tillika sina betänkligheter öfver mitt starkt prononcerade germaniska yttre, särskildt min peruk och mitt skägg, som begge voro blonda. Han vidhöll sitt påstående med så mycken bestämdhet att jag, efter långa debatter, beslöt att afstå från min kontraktsenliga rätt att sjunga på premièren. Efter att ha varit med om inalles 27 repetitioner syntes mig detta steg vara mycket hårdt.

Men jag ville verkligen icke för min del blifva orsak till några slags demonstrationer. Och så fogade jag mig i omständigheternas tvång. Dock träffade jag aftal om att sjunga vid andra föreställningen samt att ensam utföra Kung Henriks parti i London, dit Lamoureux ämnade sig efter Paris-sejouren.

Les betänkligheter mot min germanske kung hade emellertid närmast framkallats af påtryckningar från ett visst håll inom Parispressen. Tidningen Revanche serverade nemligen en vacker morgon sina läsare följande lilla godbit: »I Paris uppehåller sig för närvarande en tysk operasångare vid namn Behrens. Han har tjenat i preussiska arméen under 1870—71 års krig. Han var en bland dem som vid stormningen af Mont-Valérien först kom in i den franska hufvudstaden jemte en kohort germanska barbarer. Här i Paris har han uppehållit sig under loppet af flere år i egenskap af besoldad spion i den preussiska regeringens tjenst. Tack vare den mångåriga vistelsen här har han lyckats tillegna sig en viss ledighet i det franska uttalet, som på intet sätt förråder det barbariska ursprunget» etc. etc. Hvilka slags rekommendationer och reflexioner angående mitt tillämnade uppträdande som bifogades i denna »bomb»-notis låter sig lättare tänkas än beskrifvas. . .

Jag skyndade naturligtvis genast upp till Revanches redaktion och legitimerade mig som svensk medborgare. Ett beriktigande inflöt dagen derpå — spetsigt nog med det tillägget att man måste beklaga den svenske sångaren att ha åtagit sig en för parisarne så ytterst osympatisk uppgift som kungen i »Lohengrin».

Jag brukade dagligen intaga mina förfriskningar i Café de la paix, place de l'Opera, och der blef jag snart en ganska känd person. Mer än en gång hörde jag hviskas vid mitt inträde i lokalen: *Voilà le roi!* (»Se der kommer kungen!») Sednare, när det blef bekant att jag icke skulle sjunga vid premièren, kallade man mig skämtsamt *le roi en exile* (»kungen i landsflykt»)

Hade jag sålunda ingenting att beklaga mig öfver min vistelse å nyssnämda café, så blef jag deremot föremål för ett verkligt brutalt angrepp å ett annat förfriskningsställe *Café Chateau d'un*. Jag hade kommit dit en qväll med ett par fransmän och en i Paris bosatt svensk korrespondent till ett stockholmsblad. Vi drucko herrligt München-öl och voro i den gladaste stämning, talade franska, men äfven ett och annat ord svenska. Vi hade länge blifvit beskådade af några franske herrar i vårt grannskap, då svensken frågade mig om jag ville taga ännu ett glas. Jag besvarade hans fråga med ett högljudt »Ja».

Detta blef signalen till en betänklig demonstration. De nyss nämda obser-

---

*) Endast *en* opera af Wagner hade förut gifvits i Paris, nemligen »Tannhäuser», under tonsättarens egen ledning, men den blef uthvisslad och gick blott denna enda gång.

**) Behrens åtnjuter fortfarande svensk medborgarrätt; han är född i Braunschweig.

vatörerna hade nu alldeles klart för sig att vi voro tyskar. De ryckte oss allt närmare in på lifvet och började ansätta oss med frågor. Jag svarade dem rent ut att min nationalitet icke anginge dem och tillät mig fråga om gästfrihet numera vore banlyst från Frankrike. Nu uppstod ett förfärligt tumult, i hvilket en mängd af gästerna i kaféet togo del.

För att undgå en formlig skandal drog jag beslutsamt fram ur fickan mitt pass, som jag alltid bar på mig. Ett allmänt entusiastiskt *Ah!* blef följden. Från alla sidor hörde man *Mille fois pardon* (»ber tusen gånger om ursäkt!»).

En äldre herre skyndade fram till vårt bord och utropade: »Min herre! Vi ha begått ett svårt misstag Vi hysa endast sympatier för svenskarne, nordens fransmän *(les français du Nord).*»

Emellertid gick »Lohengrin» ändtligen af stapeln den 3 maj, I salongen rådde en afgjord entusiasm, men utanför teaterhuset försiggingo de mest skandalösa scener. Fruntimmer, som kommo körande till teatern blefvo bokstafligen förolämpade. Jag var med i folkhopen, klädd i en engelsk ulstercoat. En herre kom och tilltalade mig på bruten engelska. Jag svarade honom på samma tungomål och hörde af den mig omgifvande välklädda pöbeln: *Voilà des Anglais, les amis des Allemands* (se der äro engelsmän, tyskarnes vänner!)

Jag förbigår att här uppräkna alla de för öfrigt redan bekanta skandaluppträden som egde rum allt intill operaföreställningens slut kl. 1 på natten. Till all lycka kom då ett häftigt störtregn.

Allt nog, den 5 maj skulle »Lohengrin» ånyo uppföras. Men man ville icke riskera detta vågspel. Efter många öfverläggningar med minister Goblet förklarade Lamoureux att han afstod från vidare »Lohengrin»-föreställningar.

L. hade för öfrigt erhållit en mängd bref fulla med hotelser, derest han vedervågade försöket att ännu en gång söka få fram den tyska operan. I ett, naturligtvis anonymt, bref försäkrade man honom att man, för den händelse han icke fölle undan för »allmänna opinionen i Paris», skulle kasta vitriol i ansigtet på hans enda dotter, en ung skönhet om aderton vårar. Denna sista hotelse bidrog kanske mest att stärka Lamoureux i hans beslut att gifva vika för de våldsamma angreppen.

Den stackars mannen var alldeles som tillintetgjord. Smärtan öfver att se sig vara ett föremål för den hätskaste illvilja förbittrades af medvetandet att äfven ha gjort en betydande ekonomisk förlust på affären — öfver 400,000 francs säger man. Det oaktadt betalade han alla hos honom engagerade artister och betedde sig i allo som en gentleman.

Innan min afresa från Paris deltog jag i en storartad bankett som gafs till Lamoreux's ära och som bevistades af en mängd celebriteter inom den franska konst- och finansverlden. Den 19 maj öfvervar jag en föreställning å Opéra comique med »Zampa». Dagen derpå reste jag tillbaka till Rotterdam. Hade jag dröjt ännu en dag i Paris och förnyat ett besök å nyss nämda teater, hade jag kanske nu icke befunnit mig bland de lefvandes antal. Den 21 maj på aftonen blef nämligen Opéra comiques stolta palats förvandladt till ett skelett af rykande ruiner, bland hvars spillror en mängd menniskor förlorade lifvet . . .»

—*h.*

Anna de Wahl.

Hon gick i lifvets sommar bort,
Och hennes blomstringstid var kort,
Men litet hvar af oss dock känna
Hur rik och fängslande var denna.

Naturlig, enkel, älsklig, mild,
Se der i korthet hennes bild!
Högst stod hon såsom konstnärinna,
Högt äfven såsom mor och qvinna.

Den bana, som hon haft att gå,
Ej endast rosor växa på,
Nej törnen, fler än man kan ana,
Ock växa uppå denna bana.

Hon är ej mer, men hvad hon var
Skall länge likväl lefva qvar,
Så länge som i nordens bygder
Man älskar konst och stilla dygder.

Sigge Sparre.

Pianot.

Historik öfver dess uppkomst, samt om utvecklingen af stilen och tekniken för detta instrument.

II.

Utveckling af stilen och tekniken

(Forts. fr n:o 9)

Tyskland. Det trettioåriga kriget ödelade i det så svårt hemsökta landet icke blott välståndet utan äfven konsternas vidare uppblomstring; ty redan före utbrottet af detsamma kan man uppräkna flere tyska mästare hvilka, såsom t. ex. Isaac och Senfl, på vokalmusikens område kunde ställas vid sidan af Italiens och Nederländernas bästa samtida. Men äfven instrumentalmusiken hade gjort mycket lofvande framsteg, i det de tyska orgelspelarne hastigt tillegnat sig italienarnes och nederländarnes konst (så: L. Hasler, Prätorius, Gumpeltzhaimer, Frank och Scheidt). Under trettioåriga kriget gjorde den störste tyske orgel- och klaverspelaren på sin tid, Froberger, sina studier hos Frescobaldi i Rom med så stor framgång, att han derefter öfverallt i Italien, Frankrike och England skördade lagrar. Efter åtskilliga äfventyr skall han ha tillbragt de sista tio åren af sin lefnad till 1667 i Héricourt vid Montbeliard hos sin lärjunge och beundrarinna hertiginnan Sibylla af Würtemberg, mätt på ära och framgång. Ej mindre betydande var Kaspar Kerl, en lärjunge till Carissimi likasom Pachelbel, Kerls yrkesbroder vid orgeln i St. Stephanskyrkan i Wien omkr. 1677. Dessutom förbereddes den första, med Seb. Bach kulminerande glansperioden för tyska instumentalmusiken af Buxtehude, Lübeck och Reinke. Joh. Seb. Bach (1685—1750) företog som yngling flere gånger fotresor till Lübeck och Hamburg för att höra och beundra de tre stora nyss nämnda organisterna och göra sig på det närmaste förtrogen med deras verk. Att kalla Seb. Bach för den tyska tonkonstens fader är ej för mycket sagdt, men det är orätt att betrakta honom som en allenastående företeelse och förbise de betydande män, som beredde den jordmån, ur hvilken detta jätteträd skulle uppväxa, hvars väldiga krona kommo alla andra att stå i skuggan. Bachs konst, jemförlig med ett oändligt djupt, outtömligt schakt, förefaller oss stå ensam utan samband med något annat, emedan den är så oupphinnelig, trotsande alla tiders förändringar och stämningar. För honom hafva utan undantag alla de mest betydande konstodlare ödmjukt bugat sig, Han kan aldrig föråldras eller bli omodern, ty det verkligt föråldrade hos honom — vi mena vissa tonslut och vändningar, den ofta felande koloristiska omvexlingen, korteligen: det som föråder honom vara barn af sin tid, är i förhållande till tankens makt och känslans djup, den inre sanningen och renheten i uttrycket och det lätta, underbara beherskandet af tonmaterielet af så ringa betydelse, att det alls icke förtjenar tagas i betraktande. Reser sig Bach på ett förvånande sätt högt öfver samtliga tonsättare på hans tid (Händel icke en gång undantagen), bildar han öfverhufvud en väldig brygga mellan två tidsåldrar, en triumfbåge af snillrikhet och kristlig trosstyrka, så åstadkommer han, i inskränktare betydelse med afseende på utvecklingen af orgeln och klavervirtuositeten, ett sådant framsteg, att vi trygt kunna våga det påståendet: pianots stil och teknik måste urarta och förflackas i samma mån som de aflägsna sig från den Bach'ska

konsten. — Den Bach'ska tekniken fordrar icke blott ett fullständigt och självfullt inträngande uti tonverket, i de mångfaldigt hopflätade stämgångarne utan också den likmässigaste utbildning af båda händerna och hvarje finger. Förut undvek man så mycket man kunde bruket af tummen och femte fingret. Bachs nya fingersättning (applicatur), som betjenade sig af dessa finger lika mycket som af de andra, och vidare den tysta fingervexlingen på en tangent, fortplantade sig till hans söner och lärjungar samt blef en norm för fingerbehandlingen. Vidare gaf han auktoritet åt den liksväfvande temperaturen* i det han skref »das wohltemperirte Clavier», som i båda delarne uppställer för första gången samtliga nu brukliga dur- och molltonarter. Hade Bach åstadkommit endast detta så skulle dermed hans namn varit ständigt förknippadt med historien rörande pianots teknik och literatur, alldeles bortsedt från innehållet, som vi kunna kalla en oöfverträffad mikrokosm af tonkonsten i sin helhet, antingen vi fästa oss vid djupet och innerligheten eller det intagande behaget och den fina humorn. —

(Forts.)

Från Scenen och Konsertsalen.

Kgl. Operan. Maj 16, 26. Boito: *Mefistofeles.* — 17, 19, 20, 22, 24, 27, 30. Offenbach: *Hoffmanns sagor*, fantastisk opera i 4 akter af J. Barbier (Hoffmann: herr Lundmark, 24/5 herr Hagman; Olympia-Antonia-Stella: fru Östberg; Lindorff-Coppelius-Mirakel: herr Linden, Andrés-Cochenille-Frans: hr Nilsson; en andesyn, Nicklaus, Wilhelm: fru Edling, frkn. Jungstedt, Pettersson; Spalanzani, Mäster Utter, Crespel, Nathanael, Herman: herr Janzon, Grafström, Sellergren, Rundberg, Malmsjö) — 18. Rossini: *Wilhelm Tell.* (Mathilda, Tell: frkn Klemming, hr Behrens). — 21. Wagner: *Tannhäuser* (landtgrefven: hr Behrens). — 23. Donizetti: *Regementets dotter.* Adam: *Alphyddan* (Max: hr Behrens) — 28. Bizet: *Carmen* (Carmen: fru Edling). — 29. Munktell, Helène: *I Firenze*, opéra comique i 1 akt af Dan. Fallström (Gemma: fru Edling; målarne Stefano Varezzi och Bardi: hrr. Hagman, Janzon; professorerna Viarducci och Sarsapilla: hrr Nilsson, Grafström; Bembo, hyresvärd: hr Strömberg; hofdamer, konstelever, pager; scenen är Firenze på 1400-talet) — 31. Meyerbeer: *Hugenotterna* (Marcel, Raoul: hrr. Behrens, Sellman).

Katarina kyrka. Maj 15, 16. Studentkonserter.

Adolf Fredriks kyrka. Frök. Zulamith Wellanders konsert; bitr. damer ur Cecilia-föreningen, hrr. Alb. Lindström, Bach, operasångarne E. Borgstedt och C. Hagman, musikälskare.

Kgl. operans märkligaste nyheter under detta år i betraktande af att den ena fyllde en hel spektakelafton, den andra var ett inhemskt verk och dertill af en kvinlig komponist ha under sista hälften af förliden månad gått öfver scenen. Den först nämnda, Offenbachs »Hoffmanns sagor», är dessutom märklig såsom den bekante buffakomponistens chef-d'oeuvre, hans svanesång, hvarmed han nådde den länge eftersträfvade äran att vinna inträde på Opéra comique, en ära och lycka, som han dock ej fick sjelf bevittna, ty han dog fyra månader innan hans »fantastiska opera» den 10 febr. 1881 med en succés pyramidal gick öfver scenen på Opéra comique. Då denna opera senast gafs här, på Nya teatern, innehöll denna tidning (se n:o 1 årg. 1882) en längre artikel om »Offenbachs sista arbete» från vår pariserkorrespondent, till hvilken artikel vi få hänvisa, då utrymmet för tillfället ej medgifver någon utförlighet. Texten af Jules Barbier är ganska originel och tacksam för komposition. Den är tagen ur E. T. A. Hoffmanns fantasirika noveller, och Hoffmann sjelf är gjord till hjelte i pjesen.

I första akten sammanträffar han i ett gladt dryckeslag med några vänner och en hop glada studenter i vinkällaren bredvid teatern der hans förra älskarinna, Stella, håller på att uppträda. Hoffmann uppmanas att omtala sina kärleksäfventyr och gör detta. Hans hjertas flammor ha varit tre: Olympia, Antonia, Giulietta. Först Olympia. — Ridån går ned, och i de båda följande akterna får man se honom upplefva äfventyren; i andra akten är fysikern Spalanzanis »dotter» Olympia hans förtjusning och hon befinnes till slut endast vara — en automat, en skickligt fabricerad docka. Hans andra flamma Antonia, beherskad af doktor Mirakel, djefvulens inkarnation, sjunger sig till döden. Sista akten är en fortsättning af den första. Hoffman har berättat sina äfventyr i i det glada laget och studenterna skynda ut, lemnande den halft berusade skalden ensam. Nu uppenbarar sig för honom sånggudinnan, uppfordrande honom att sluta sig ensamt till henne. Han följer rådet. Studenterna komma tillbaka med Stella (Giulietta) som han stolt stöter ifrån sig, och hvilken slutligen går bort med Lindorff, hofrådet, som köpt hennes ynnest, denna personifikation af den onde, förut uppträdande såsom optikern Coppelius i andra akten och doktor Mirakel i den tredje. Offenbach har till denna text skrifvit en liflig, karakteristisk och och ofta melodiskt skön musik, fri från den trivialitet, som stämplar hans operetter, och med en instrumentering som vittnar om god smak och förmåga. Fästa vi oss vid de särskilda musiknumren anslår oss genast i första akten den friska studentkören och Hoffmans visa om dvärgen »Klein Sack». I andra akten, den musikaliskt bästa, koncentrerar sig intresset kring dockan. Olympia hvars speldosmessiga koloratursång är ett verkligt mästerverk; andra anmärkningsvärda musiknummer här äro Hoffmanns romans, valsen à la Strauss m. m. I tredje akten har man den särdeles vackra barcarollen utanför fönstret, duon mellan Antonia och Hoffmann och den dramatiska trion mellan Mirakel, Antonia och hennes moder, hvars porträtt på väggen framträder såsom andeuppenbarelse. — Fru Östberg, som på Nya teatern utförde den tredubbla hjeltinnerolen, hade äfven nu fått denna uppgift och löste densamma på ett öfverlägset sätt i andra akten såsom Olympia-automaten. Denna framställning står så högt i mästerskap, att den förblir dunklar hennes båda andra uppenbarelser, hvilka mindre lämpa sig för hennes individualitet. Som pjesens hjelte har herr Lundmark uppträdt hittills alla gångerna utan en, då herr Hagman utförde partiet. Båda lyckas ganska bra i sin framställning, dock gifves sångpartiet af hr Lundmark med mera jemnhet och mjukhet, i det hr Hagman ännu ej är nog herre öfver rösten att kunna undvika en mellanåt störande forcering. Hr Linden som innehar den tredje hufvudrolen, Lindorff-Coppelius-Mirakel, återgifver den i synnerhet såsom de förstnämnda mycket tillfredsställande. Minnet af hr Arlberg, som gaf rolen på Nya teatern ställer hr Linden, särdeles hans demoniske doktor Mirakel i skuggan. Såsom Nicklaus, den glada studenten utmärkte sig i sång som spel fröken Jungstedt, som vi icke tveka att redan räkna till vår operas bästa förmågor. Hr Janzon var förträfflig som professorn-fysikern och hr Nilssons tredubbla betjent rätt lyckad. I tredje aktens trio var fru Edlings sång af förträfflig verkan.

Att fröken Munktells enaktsopera »I Firenze», till ord af Daniel Fallström, skulle väcka intresse såsom en svensk produkt och en svensk tonsättarinnas förstlingsverk för scenen var naturligt, men den förtjenar i och för sig uppmärksamhet såsom ett både dramatiskt och musikaliskt rätt underhållande stycke. Handlingen är enkel nog. Måla ren Stefano håller på att afsluta porträttet af den sköna Gemma som lofvat sig på en karneval till modell åt honom; han skall med denna tafla deltaga i en täfling om 500 dukater, hvilken hertiginnan di Vanozza utsatt. De unga tu ha förälskat sig i hvarandra och afskedet är smärtsamt. En täflande målare Bardi, likaledes förtjust i Gemma och afundsjuk på Stefano öfvertalar Stefanos hyresvärd att taga taflan i pant för 153 dukater, som han är skyldig för hyran. Stefano inkommer, de båda rivalerna draga svärdet men striden afbrytes då hertiginnan inträder, beslöjad och åtföljd af talrik svit samt sina prisdomare, ett par komiska konstprofessorer. Stefanos tafla vinner priset, hertiginnan drager undan slöjan och Gemma står inför Stefano,

* Den liksväfvande temperaturen, principielt uppställd kort före 1700, delar oktaven i 12 lika delar, halftoner och vinner dermed medelvärden för intervallerna, hvarigenom ingen intervall blir verkligt ren men alla emellertid blifva tillräckligt användbara.

som nu får omfamna henne som sin brud.

Libretton innehåller flera rätt fina och poetiska partier och till denna har fröken Munktell skrifvit 8 musiknummer, tenor- och sopransolos, duetter en karltrio, körer m. m. Stycket inledes med en ouverture, vid hvars slut ridån går upp. Redan de första musiknumren: Gemmas romans och duetten mellan henne och Stefano vittnar om tonsättarinnans melodiska begåfning, harmoniska uppfinnigsförmåga och säkerhet i formbehandling. Trion i fäktningscenen, den komiska duetten mellan professorerna jemte slutkören äro ganska verkningsfulla. Musiken i sin helhet röjer att fröken M. studerat sina förebilder i Paris, helt naturligt då hon der utbildat sina vackra musikaliska anlag. Instrumentationen till stycket lär vara verkställd af kapellmästaren Dente och är omsorgsfullt utarbetad, ehuru den skulle ha vunnit på att ha varit hållen i lättare fransk stil. Af de utförande gaf fru Edling en intagande bild af Gemma och var vid utmärkt röstdisposition. Herr Hagman tog sig fördelaktigt ut som den unge målaren men lät stundom äfven här styrkan i rösten inkräkta på välljudet. De öfrige spelande bidrogo på alla händer till styckets framgång, som intygades af flere framropningar såväl af artisterna som af tonsättarinnan och librettoförfattaren.

Herr Berens framgångsrika gästspel har fortsatts med återgifvandet af landtgrefven i »Tannhäuser» samt Max i »Alphyddan».

Studentkonserterna i Katarina Kyrka hade som vanligt lockat »fullt hus» båda dagarne och utfördes med vanlig friskhet och precision samt god nyansering, synnerligast utmärkte sig den mindre kören af O. D:s sångare i de nummer som af dem ensamt utfördes. Programmen bjöd på hufvudsakligen gamla bekanta saker och 10 nummer voro gemensamma för båda konserterna.

Från in- och utlandet.

Kgl. operan. Spelåret här tager slut omkr. den 15 d:s. Herr Ödmanns gästspel, som börjas tisd. d. 4 d:s, då han låter höra sig i Gounods »Romeo och Julia» fortsättes d. 6:te, då han sjunger Zephoris i »Konung för en dag». Ännu är ej bestämdt huru många gånger och i hvilka andra roler han under detta korta gästspel kommer att uppträda.

Musikkonservatorium. Under nu tilländagångna vårtermin ha följande examina aflagts:

Organistexamen af Wilhelm Berger, Albert Johanson, Olivia Ljungh, Signe Lundberg, Walborg Lundberg, Elsa Löthner, Henning Mankell, Carl Stockenberg [1]), Carl Wiberg och Protus Åslund.

Kyrkosångareexamen af Sven Andersson [2]), Per Englund [2]), Carl Fromm [2]), Albrekt Odin [2]), Alfred Petersson [2]), Gustaf Petersson [2]), förut nämnde Stockenberg och Wilhelm Svensson [2]).

Examen för behörighet till musiklärare-tjenst vid allmänt läroverk af förut nämnde Englund, A. och G. Petersson samt Melcher Ekblom [3]) och Elisabeth Krook.

Examen för behörighet till musikdirektörstjenst vid militärkår af Carl Clementz, Werner Sundgrén och Nils Åberg.

Specialbetyg erhöllo Erik Borgstedt [4]) (violoncell), Elin Flodin (sång) samt Carl Johan Björling [2]), Emil Johansson [2]) och förut nämnde Sundgrén (pianostämning).

Bergs jeton (för elever i orgelklassen) tilldelades Walborg Lundberg.

Konservatoriets jeton tillerkändes afgående eleverna Erik Borgstedt (violoncell), Carl Kihlman (violin) Per Ståreck (piano) och Karl Åberg (violin).

Stipendier och gratifikationer, till belopp af 1,379 kr. 25 öre, tilldelades 19 elever.

Hr Fredrik Peterson, vår värderade pianist samt lärare i rytmik och pianospelning, annonserar att han den 15 nästk. september öppnar en särskild kurs med *musikdiktamen* och *musikanalys* för nybegynnare. Vi hänvisa för öfrigt härom till artikeln »Om musikanalys» i vårt förra nummer samt till annonsen å sista sidan.

Musik-Institut upprättas fr. o. m. instundande 15 sept. i Göteborg och Stockholm efter samma system och på samma vilkor af de bekanta pianisterna fröken Robertine Bersén (i Göteborg) och fröken Carlheim-Gyllenskiöld (i Stockholm).

Operasångaren Fr. Brun, som här efterträdde herr Ödmann, har emottagit honom erbjudet engagement vid k. teatern i Köpenhamn, i följd hvaraf vidare underhandlingar mellan denna teater och hr Arv. Ödmann blifvit afbrutna.

Fashionable news. Bröllopet mellan fröken *Anna Lang*, den svenska violinartisten, och *E. Wolseley* Esq. egde rum den 22 maj i St. Mary Abbots kyrka i London.

— Herr *Oscar Lejdström*, vår värderade sångare och sånglärare, har ingått förlofning med fröken Ingrid Samzelius, dotter af statskommissarien P. Samzelius och hans maka f. Bergfalk.

Studentsångarfärder. Sällskapet »Orphei Drängar» i Upsala ämnar i början af augusti företaga en sångarfärd till Finland och möjligen äfven till Petersburg.

I studentsångarfärden från Lund, förut i korthet omnämnd i denna tidning, kommer en kör af 30 medlemmar af Lunds studentsångförening att deltaga. Färden företages till Tyskland och Österrike öfver Danmark. Kören, bestående af 12 andre basar och 6 af öfriga stämmor, kommer att stå under ledning af studentsångföreningens anförare, kandidat Emil Norrman, och anträder resan den 10 juni. Först konserteras i Köpenhamn samt mera framstående provinsstäder i Danmark, hvarpå resan ställes till Berlin, der 3 konserter komma att gifvas. Det öfriga programmet för färden torde ej ännu med bestämdhet vara uppgjordt.

Till sin impresario lär kören ha fått hr H. Lutteman i Leipzig, den bekante qvartettarrangören.

Operasångaren Gustaf Holm, bördig från Stockholm, en af de få svenska sångare som gjort sig bekanta å utlandets scener, har någon tid uppehållit sig här i hufvudstaden. Herr Holm studerade under tre år violinspel vid Musikaliska akademien, beslöt sig sedan för att bli sångare och studerade för den berömde Jul. Stockhausen och sedan vid konstakademien i Berlin sångkonsten och debuterade sedan med framgång i Ulm. Senast har han varit anställd vid operan i Metz och gjort sig der fördelaktigt känd för sin omfångsrika och väl skolade röst. Från början af nästk. september är hr Holm engagerad vid operan i Rotterdam, der som man vet hr Behrens förut länge verkat.

† Anna de Wahl, den älskliga och talangfulla, förr så uppburna operettsångerskan, afled den 18 maj i Södertelje efter flerårigt lidande. Anna Lundström föddes i Roslagen d. 25 maj 1844 och började sin teaterbana vid 11 års ålder såsom medlem af Selinderska barnteatern; 1866 blef hon anställd vid Södra teatern, der Zetterholmska truppen då utmärkte sig för lifligt och godt samspel samt goda, förnämligast komiska förmågor, som då togos i anspråk för den uppblomstrande offenbachs-operetten. Anna de Wahl, hon hade 1867 ingått äktenskap med den skicklige musikern och orkesteranföraren Oscar de Wahl († 1873), blef nu en af primadonnorna vid denna teater och blef publikens afgjorda favorit såväl för sin vackra röst och sångkonst, som för ett intagande barnsligt naivt och uppsluppet spel, alltid förädladt af qvinligt behag, som beslöjade det frivola operettskämtet. Fru de Wahl tillhörde sedan Mindre teatern och har äfven låtit höra sig på Nya teatern, Vasa- och Folkteatrarna, Nya teatern i Göteborg och Svenska teatern i Helsingfors. Bland de många roler hon haft att utföra må nämnas Mumbo

[1]) Har förut aflagt lärare-examen.
[2]) » » » organistexamen.
[3]) » » » organist- och kyrkosångareexamina.
[4]) Har förut aflagt organist- och kyrkosångare- samt lärare-examina.

Gumbo Gonggong den store, Maria i »Den ondes besegrare», Fragoletto i »Frihetsbröderna», Stina i »Nerkingarne», Bronislawa i »Tiggarstudenten», Serpolette i »Cornevilles klockor», titelrolen i «Lärkan», »Mjölksurran», »Teblomma», »Giroflé-Girofla». Genom sina personliga egenskaper hade fru de Wahl förvärfvat sig en stor vänkrets; närmast sörjes hon af två söner.

Paris. »Esclarmonde», Massenets nya opera har nu gått öfver scenen på Opéra comique. Texten af Alfred Blau handlar om en kejsarinna i Bysanz, Esclarmonde, och kärleken mellan henne och den tappre, sköne Roland från Blois. Operans lyriska partier lär vara de bästa och förete flera musikaliska skönheter, de dramatiska deremot anlagda på yttre bullrande effekt. Af musiken applåderades särskildt en präktig duett, skrifven på ett fantastikt jagtmotiv, en kärleksduett, en besvärjelsesång och synnerligast ett mellanaktsnummer mellan 3:e och 4:e tablåerna, hvilket måste bisseras. Miss Sibyl Sanderson, en vacker amerikanska, debuterade i titelrollen och var ganska tillfredsställande. Om operan kommer att hålla sig uppe på repertoaren är ännu ej lätt att säga.

— Lalos vackra opera »Roy d'Ys» gafs den 24 maj för 100:de gången på Opéra comique, ovanligt nog på endast tio månader. Operan är också en af de få franska operor som under sista decenniet uppnått någon större framgång.

Hvarjehanda.

Lugnande. »Tänk,' mamma, Pettersons har fått sig ett alldeles nytt, dyrt *pianino!*»

»Betyder ingenting, Ella, vi skola öfver*flygla* dem.

Dödsfall

De Wahl, Anna fru, operettsångerska, se sid. 87.

Undertecknad meddelar i sommar på **Dalarö** en grundlig kurs i

Pianospelning

äfvensom en kurs i **Botanik** (med exkursioner) åt skolungdom. Närmare upplysningar lemnas å Svensk Musiktidnings Expedition, *Olofsgatan 1,* hos hofmusikhandlaren *Abr. Lundquist,* Malmtorgsgatan samt i bokh. *Göthes bokhandel å Dalarö*; anteckning till kurserna kan ske å dessa ställen. (Pianokursen meddelas hos mig äfven åt elever som ej ega piano i hemmet under sommaren.)

Fr. Joh. Huss.

Den moderna rytmikens tillämpning vid undervisning för nybegynnare i pianospelning.

Den **15** nästkommande September öppnar undertecknad en särskildt för nybegynnare i pianospelning afsedd kurs, vid hvilken **musikdiktamen** och **musikanalys** komma att tillämpas. (Angående dessa ämnen se artiklar i Stockholms Dagblad **8** Maj och Svensk Musiktidning **15** Maj.) Kursen, som är att anse såsom en allmän musikalisk förskola, blir treårig och lemnar, förutom erforderlig teoretisk underbyggnad, så mycken praktisk utbildning i pianospel, som är behöflig för utförandet af accompagnement. Årsafgiften, **80** kr., fördelas på tre terminer och undervisningen, vid hvilken lärarinnor biträda, kommer att fortgå två timmar i veckan under **8** månader af året. Skriftliga förfrågningar och anmälningar kunna ske under hela sommaren.

Fredrik Peterson,
Lärare i rytmik och pianospelning.
Postadress: **Stockholm.**

RUD. IBACH SOHN,
Kgl. Preussisk Hofpianofortefabrik.
Barmen, Neuerweg 40. (Grundad 1794).

Flyglar och Pianinos

hvarje storlek och utstyrsel. Hålla utmärkt stämning. Solidaste konstruktion, ädel, stor sympatisk ton. Absolut garanti. Kataloger etc. gratis och franco.

Eleganta Permar till Svensk Musiktidning säljas till 2 kr. hos *P. Herzog,* Malmskilnadsgatan 54.

Ewald Gläsel Musikinstrumentfabrik.
Markneukirchen i Sachsen levererar alla slags sträng- trumm- & blåsinstrument. *Första* fördelaktigaste reqvisitionsort. Garanti för reel behandling. Återförsäljare sökas. (G. 14036.)

Till salu i alla boklådor:

Sånglära

för folkskolor och allmänna läroverkens lägre klasser.

Utgifven af
N. Hagström,
lärare i sång o. musik vid Helsingborgs h. allm. läroverk.

Första kursen. *Pris 1 krona.*

Denna sånglära har erhållit de amplaste loford af framstående fackmän både inom och utom landet.

Pristäflan.

Sällskapet för svenska qvartettsångens befrämjande inbjuder svenska tonkonstnärer till täflan om pris för flerstämmiga kompositioner för mansröster. Kompositionerna skola vara skrifna till svensk text efter fritt val och utan accompanjemang, förbehållande sig Sällskapet egande- och förlagsrätt till de arbeten, som blifva prisbelönade. Komposition, som är i enahanda eller liknande form förut från trycket utgifven, kan ej i täflingen deltaga. Täflingsprisen äro 150, 100 och 50 kronor. Icke prisbelönad, men lämplig komposition kan efter öfverenskommelse inköpas till qvartettsamlingen.

Såsom prisdomare fungera, enligt benäget åtagande, Herr Statsrådet m. m. G. Wennerberg, Herr Filosofie Doktorn m. m. V. Svedbom och Herr Kamreraren J. Bagge.

Kompositionerna skola före den 1 December innevarande år insändas till Sällskapets sekreterare under adress Kungsholmsgatan N:o 10, 3 tr., Stockholm; och skola kompositionerna vara försedda med tyd igt skrifvet motto, deraf afskrift skall finnas å ett medföljande försegladt kuvert innehållande kompositörens namn och fullständiga adress. Rätt förbehålles att vid tillämnadt inköp bryta den till kompositionen hörande namnsedeln. Resultatet af täflingen bekantgöres i denna tidning.

Stockholm i Maj 1889.

STYRELSEN.

Pianomagasin.

Flyglar, Pianinos, Tafflar och **Orglar** från in- och utländska utmärkta Fabriker **till de billigaste** priser. För instrumentens bestånd ansvaras.

Äldre Pianos tagas i utbyte.

OBS. Ständigt lager af **Flyglar** från Blüthner och **Pianinos** från G. Schwechtens berömda fabriker.

Gust. Petterson & Komp.
38 Regeringsgatan 38.
Flyglar, Tafflar och **Pianinos** från **J. G. Malmsjö.**

Obs. Mycket billigt annonspris i Svensk Musiktidning — **10 öre petitrad** — (rabatt vid förnyelse.)

INNEHÅLL: Till Arvid Ödmann, poem af —s —s (med porträtt). — Aug. Södermans manuskriptsamling af A. L. (forts). — Våra operaförhållanden. — Preussare eller svensk? ett styeke musikal. germanisk kulturbild. — Anna de Wahl, poem af Sigge Sparre. — Pianot (forts.) — Från scenen och konsertsalen. — Från In- och utlandet. — Hvarjehanda. — Dödsfall. — Annonser.

Musikbilagan II, inneh: för piano: P. Tschaikowsky: Elegisk Romans, A. Reiser: Värfröjd; Kärleksbikt, efterlemnad sång af Franz Schubert (m. svensk text.)

STOCKHOLM, O. L. SVANBÄCKS BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG 1889.